

Ang Banagbanag

Ang Mantalaan sa Presensya ni Kristo

The Dawn in the Cebuano dialect

Ug Ang Diyos Mipahulay— Ngano?

“Ug sa adlaw nga ikapito natapus sa Diyos ang buhat nga iyang gihimo; ug mipahulay siya sa adlaw nga ikapito gikan sa tanan niyang mga buhat nga iyang nahimo..”—Gen. 2:2

ANG SINUGDANAN natong teksto nagingon nga mipahulay ang Diyos sa pagbuhat sa “ikapito ka adlaw.” Sa Bag-ong Testamento, si Apostol Pablo miingon nga nagpahulay pa gihapon ang Diyos. (Hebreo 4:3-11) Ang atong titulo nangutana--Ngano? Nganong nagpahulay man ang Diyos nga ang kalibutan nanginahaglan man ug maayo sa iyang tabang? Nganong ang Bibliya naghulagway man sa Diyos nga anaa sa taliwala sa kalibutan nga sa daw halayo na kaayo sa orihinal nga kahimtang sa pagmugna? Ang kataronganong panabot magsulti kanato nga, karon labaw sa tanan, kon adunay mahigugmaong Diyos nga interesado sa kalibutan ug iyang mga binuhat nga nagpuyo dinhi, angay siyang galihok para masulbad ang walay katapusang problema niining kalibutan karon---dili magpahulay.

Dili na kinahanglan nga pahinumduman ang atong magbalasa sa daghang mga problema sa kalibutan nato karon---problema diin kita makaingon nga ang Makagagahum, mahigugmaon, nga Diyos dili angay “magpahulay.” Apan, kon lainon nato paghunahuna, mahinungdanon nga kanunay nato batonan sa atong pangisip ang dagahanang ebidensya nga sa walay pagduhaduha nagpakita nga dili lang ang daghan ang problema sa kalibutan, kon dili mitubo pa gayud kini sa mga nangaging katuigan. Para sa usa nga maghunahuna ug pinasahi---nga ang problema sa tawo nagakunhod o nga walay nausab sa nangaging mga dekada maoy usa ka nagpakabuta sa mga inpormasyon nga anaa daling makita nga gidokumento sa daghanang mga bantugang iskolars.

PILA KA PROBLEMA

Usa sa tinubdan sa inpormasyon mahitungod sa problema sa kalibutan mao ang gihimo gnga proyekto nga gisugdan sa may milabay na nga kuwarenta ka tuig nga giulohan ug Encyclopedia of World Problems and Human Potential, nga gimantala sa Union of International Associations (UIA), ubos sa direksyon ni Anthony Judge. Maangkon nato kini sa tulo ka libro, tulo ka libo nga pahinang libro, a CD-ROM, ug usab makita online. Kini nga Encyclopedia gisugdan niadtong 1972, sa unang edisyon nga gimantala sa 1976. Sugod adto, ang updated nga edisyon gimantala niadtong 1986, 1991, 1994-95, ug ang online nga edisyon gimantala sa 2000. Usa ka proyekto nga nagtinguha sa pagpauswag ug pagdesinyo usab giplanohan nga pagahimoon sa katapusan sa 2013 ubos sa direksyon sa UIA.

Ang partikularmente nga nakapaikag kanato, mao ang kadako sa pagtubo sa mga nakita ug nadokumento nga mga problema sa kalibutan nga nalista. Sa orihinal nga edisyon sa 1976, 7,444 ang nakita. Sa 2000 online edition, 56,564 nga problema sa kaibutan ang natala---duol sa walo kapilo nga tubo ubos lamang sa kawhaan ug lima ka tuig. Ato na lang mahunahuna kon unsa na kini siya karon, ubos sa kadghanang panghitabo sulod sa miaging napulog tulo ka tuig.

Ang mga problema nga natala sa Encyclopedia naglangkub sa kinatibuk-ang naagihan sa tawo dinhi sa yuta. Usa lamang ka yano nga pananglitan nagpakita sa mga problema nga adunay kalabutan sa gubat; walay hustisya; pagguba sa kinaiyahan; tawhanong pag-antus; pag-antus sa kahayopan; sakit---tawo, hayop ug katamnan---epidemya; mga virus; krimen; terorismo; nagakamatay nga kaliwat; ekonomiya; libre nga pagnegosyo; panahon; trabaho; nasyonalismo; pamilya; kolor ug ethnic issues; relihiyon ug daghanan pa kaayong uban. Sulod niining tanan adunay gatusan kon dili man liboan nga nakitang mga problema, adunay partikularmenteng nakitang mga problema nga nakaapekto sa kabahin sa kinabuhi sa tawo niining kalibutana.

Dili kita sigurado nga ang Encyclopedia kompletong naghatag ug husto nga representayon, sa numero o sa detalyeng hulagway, sa mga problemang giatubang sa kalibutan sa beinte uno nga . Ang uban moingon nga kini nga gidaghanon sobra ra samtang ang uban moingon nga gamay ra kini. Kon husta man kini o dili, duha ka punto ang gipakita niini nga datus nga tataw gipalig-on sa datus sa unahan. Una, ang problema sa kalibutan karon daghanan ug nagkalain-lain, ug naghikap sa halos kada aspeto sa kinabuhi sa tawo. Ikaduha, tataw kaayo nga ang problema sa

kalibutan gakahadaghan ug wala magakunhod.

Sa makausa pa, atong ihatag kining makapakitaw sa hunahuna nga pangutana: Kon mitoo kita sa Diyos nga tinud-anay nagmahal sa kalibutan, ug sa katawhan, kahayopan, ug katamnan, ug diin ang Bibliya nag-ingon nga iyang gimugna ug giangkon nga “pinakamaayo,” ngano man nga ang Bibliya nag-ingon man usab nga siya “nagpahulay” sa liboan ka tuig? Unsa may gipasabot niining nahisulat sa Kasulatan nga nag-ingon nga nagpahulay ang Diyos? Ang Diyos ba nagpakabana sa yuta ug mga nagpuyo niini? Unsa man ang katapusang dangatan sa kalibutan ug katawhan? Sa mga rasonableng hunahuna, kini nga mga pangutana nagkinahanglan ug mga tubag. Para niadtong nagatinguha nga padayon nga nagtoo sa mahigmaon ug maalam nga Diyos, atong tan-awon ang iyang pulong ug “pangitaon sa Kasulatan” aron makakabot ug rasonable ug makatagbaw nga pagpasabot. Atong gihandom nga ang sinsero nga mga tinun-an sa Bibliya mahatagan ug kahupayan, ug magmaya sa pagpakigdikusyon niini nga topiko nga karon gipresentar.

BASEHAN SA KASULATAN

Ang Kasulatan dili lang nagsulti kanato nga ang Diyos mitapos sa iyang pagbuhat sa ikaunom ka adlaw—panahon—o espasyo sa panahon—apan sa natural na, mipahulay siya sa ikapito ka adlaw. Dili nato sabton nga gikapoy na ang Diyos ug kinahanglan mopahulay. Gani ang Bibliya mideklarar man nga dili siya: “Wala ba ikaw makaila? wala ba ikaw makadungog? Ang Dios nga walay katapusan, si Jehova, ang Magbubuhar sa kinatumyan sa yuta, dili maluya, ni kapuyan; walay makasusi sa iyang salabutan.” (Isaias 40:28) Ang pag “pahulay” diay sa Diyos adunay lain nga kahulugan kay sa pagpahiuli sa kakapoy.

Mabasa sa Hebreo 4:10, “kay ang mahisulod ngadto sa kapahulayan sa Dios, moundang man usab sa iyang mga pagpamuhar maingon sa pagundang sa Dios sa iyang mga pagpamuhar.” Ang tataw nga punto niini nga bersikulo ug ang unod niini mao nga ang Kristyano mohunong sa tanang pagpaningkamot nga makab-ot ang kinabuhi pinaagi sa iyang paningkamot ug dawaton ang ihatag sa kinabuhi nga gihimo para kaniya pinaagi kang Kristo. Mao kini ang probisyon sa Diyos kay gihatag niya ang iyang Anak para mahimong Manluluwas sa katawhan uban sa saad nga “si kinsa kadtong motoo kaniya dili mamatay ug maka angkon sa kinabuhing dayon.”—Juan 3:16

Sa Isaias 45:18 mabasa nato nga ang Diyos nagmugna sa kalibutan nga walay pulos apan giporma kini nga mapuy-an. Sa yanong pagkasulti, dili

tuyo sa Magbubuhay nga ang kalibutan puy-an sa himalatyong kaliwat, kondili sa mga buhing kaliwatan. Ang kamatayon miabot sa tawhanong kaliwatan pinaagi sa pagkamasinupakon sa balaang kaasugoan, apan wala kini siya makapa usab sa balaanong katuyoan sa pagmugna sa tawo. Ang Diyos mihunong sa aktibong partisipasyon sa iyang planong pagmugna ug gitudlo ang Iyang pinalanggang Anak nga magpadayon hangtud nga mahuman.

Busa, sama sa nagasalig kita ni Hesus sa kinabuhi, ang Diyos kompiyansang misalig kaniya nga maghatag ug kinabuhi. Nga ang Diyos nagatugot kang Hesus, ang Iyang bugtong Anak, sa pagpadayon sa mahimayaong kabuntagon ngadto sa kahingpitan sa iyang plano nga mapuno kini nga planeta sa iyang imahe, angayan nga mabuhi sa kahangtoran.

Sa dinhi pa sa kalibutan si Hesus, ang iyang mga kaaway mipasipala ug mikondenar kaniya tungod kay iyang giayo ang masakiton sa adlaw sa Sabbath. Iyang gisulti kanila nga ang mga buluhaton sa kalooy gitugotan ubos sa Balaod nga gihatag sa Diyos ngadto sa mga Isaelitas. Mahitungod niini nga buhaton, si Hesus miingon, “Ang akong Amahan nagapadayon sa pagbuhay bisan pa hangtud karon, ug ako nagabuhay sa ingon man.” (Juan 5:17) Samtang ang buluhaton sa pagpahuli sa tawhanong kaliwatan gihatag sa Magbubuhay ngadto kang Hesus, hinoon interesado gihapon siya ug responsable sa kalihukan. Mahitungod niini, si Hesus miingon, “Apan si Hesus mitubag kanila, “Ang akong Amahan nagapadayon sa pagbuhay bisan pa hangtud karon, ug ako nagabuhay sa ingon man.” (Juan 14:10) Kini, hinoon, dili nga wala makasubay sa deklarasyon nga ang Diyos mipahulay sa ikapito ka adlaw. Ang iyang buhat para sa katawhan, nga nalampus pinaagi kang Hesus maoy buhat sa kalooy. Ang Iyang kinatibuk-ang plano para sa kaayuhan sa tawhanong banay nagpakita sa sa Iyang gugma ug kalooy. Mao nga, busa, ang buhat sa Diyos maoy buhat sa kalooy, ug dili usa sa pagbuhay, nga diin Siya miundang ug mipahulay.

PAGSUGOT MILAMBO

Ang kasulatan nagpakita ug pataas, ug paglambo nga kahan-ayan sa mamugnaong mga buhat sulod sa unom ka adlaw, o panahon, ug natural lamang nga maghandom kita nga ang buhat sa ikapito mas maanindot pa kay sa nahauna. Ang mga buhat sa unang unom ka adlaw naglambigit mahitungd sa pagmugna sa mga material nga butang ug kalibutanong binuhay, samtang ang ikapito nagpakita sa kamatooran nga kini nagrepresentar sa paglambo sa hunahuna ug konsensya pinaagi sa

proseso sa edukasyon sa tawhanong binuhat nga namugna na.

Luyo sa kada materyal nga butang, ang responsable niini, mao ang hunahuna ug pangutok nga panan-awan. Ang awto nagrepresentar sa hunahuna sa nagdesinyo niini---ang uniberso nagrepresentar sa hunahuna sa Diyos. Ang makanunayon nga pagsugot sa kabitoonan sa balaanong kasugoan maoy resulta sa hunhuna sa Diyos nga nagdesinyo sa mga pamaagi ug mekanismo nga nagpatuman sa iyang kasugoan.

Sa hunahuna sa Diyos mao ang pagpuno niini nga kalibutan sa tawhanong banay nga mosunod sa iyang mga kasugoan pinaagi sa maalamon nga pagpili. Kini nga mga tawhanong banay gimugna pinaagi sa iyang panagway. Aduna silay abilidad sa paghunahuna sa mga butang para sa ilang kaugalinon ug kaayohan ug sa pagkab-ot ug maayo ug husto nga pagsabot.

Apan hinoon, ang pangisip makapangutana niinin. Giunsa pagsiguro sa atong Magbubuhat nga ang mga binuhat nga gitugyanan niini nga mga gahum maka kab-ot ug mga desisyon nga nagasubay sa Iyang kagustuhan kondili niya kontrolahon ang ilang mga pangisip. Nasayod Siya nga makaba-ot kini pinaagi sa paghatag kanila ug kahibalo—dili lang sa pagpahibalo mahitungod sa maayo ug dautan, kondili sa pagtugot kanila nga makakat-on pinaagi sa eksperyensya, ug pinaagi sa pagpili, nga ang iyang kasugoan matarong, husto ug maayo.

Nakita na sa Diyos nga para sa tibook kabanayan nga makakat-on ug maedukar nanginahanglan kini sa tibook panahon sa mamugnaong ikapito nga adlaw. Mao nga, human sa pagmugna sa unang perpektong pares, ug paghatag niya sa iyang kasugoan, Siya mipahulay, samatang ang Pinalangang Anak, ang piniling representante, gihatagan ug gahum sa pagpadayon sa balaang plano sa pag edukar pinaagi sa pagsulay, pagluwas ug paghiuli sa nalaglag nga kaliwatan.

ANG PLANO SA IKAPITONG ADLAW

Mahitungod sa unom ka mamugnaong mga adlaw, ang Kasulatan nagsulti kanato nga ang espirito o gahum sa Diyos nga maoy nagpadagan para makab-ot ang balaanong katuyoan. Mao usab kini siya sa ikapito ka adlaw. Ang kalainan lang niini mao nga ang sa unom ka adlaw, ubos kini siya sa mekanikal nga gahum sa Diyos, samtang sulod sa ikapito ka adlaw, ang dako nga tumong niini nakab-ot pinaagi sa sa gahum ug impluwensya sa hunhuna ug plano sa Diyos nga nagpakita sa Iyang kagustuhan. Sulod sa ikapitong adlaw, ang plano sa Diyos gihimo pinaagi sa Iyang Anak nga si Hesus.

Ang suma total sa hunahuna sa Diyos mahitungod sa pagmugna sa tawhanong kaliwatan angayan lamang tawgon ug balaanong plano. Tungod kay ang maong plano naglambigi ingon man usab sa pagkaayo gikan sa kamatayon, mao kini ang plano sa kaluwasan. Busa, human kita mapasaligan nga ang kalibutan wala gimugna nga walay pulos, hinoona para mapuy-an, Ang Diyos miingon: of salvation. Thus, afong ter assuring us that the earth was not created in vain, but to be inhabited, God declares: “Kay kini mao ang giingon ni Jehova nga nagbuhat sa mga langit, ang Dios nga nag-umol sa yuta ug naghimo niini, nga nagtukod niini ug nagbuhat niini nga walay nakawang, nga nag-umol niini aron pagapuy-an: Ako mao si Jehova; ug wala nay lain. Tumotok kamo kanako, ug mangaluwas kamo, tanang mga kinatumyan sa yuta; kay ako mao man ang Dios, ug wala nay lain.” (Isaias 45:18,22) Ug ang Diyos mihatag ug sumbanan sa kondisyon para maka-ot ang kaluwasan, nga nagkanayon: “Tungod sa akong kaugalingon ako nanumpa, ang pulong migula sa akong baba sa pagkamatarung, ug dili na mobalik, aron kanako ang tanang mga tuhod mangapiko, ang tanang mga dila managpanumpa..”—vs. 23

Dinhi atong gipaklaro ang hunahuna sa pagtuman sa Diyos ug nga ang kalibutan pagapuy-an niadtong nakat-on sa pagluhod nga tinud-anany nga nagatuman kaniya. Gipklaro usab nga kini siya makab-ot pinaagi sa kaluwasan---isip masalabar o maaro gikan sa kamatayon. Samang ang Diyos mideklarar nga ang Iyang pulong mao ang mokab-ot sa iyang katuyoan, si Apostol Pablo, miingon niini nga bersikulo, nagpakita nga ang iyang pulong makab-ot pinaagi kang Hesu-Kristo.—Filipos 2:10,11

Pipila lamang ka mga bersikulo sa unang kapitulo sa Genesis nakatumong sa kalihukan sa unang unom ka adlaw sa pagmugna, apan ang tibook Bibliya sugod sa ikaduhang kapitulo nakatumong sa mga buhat sa mamugnaong ikapitong adlaw. Didto nakalatid ang kinatibuk-ang plano sa Diyos ug isip bakgrawon sa kada parte mao ang ekspresyon sa balaanong kasugoan. Pipila ka sakop sa nalaglag nga kaliwatan ang giimbitar para motabang sa pagimplementar sa maong plano, ubos lamang kana kon tibook nilang itahan ang ilang kagustuhan ngadto sa kagustuhan sa Diyos.

Ang Diyos mideklarar nga kini nga pulong paudlong “sa katarong.” Tinood kana. Tanang panginahanglanon niya matarong ug gidesinyo para masilsil niadtong misunod dili lamang sa prinsipyo sa pagkamasinundanon, ingon man usab ang mahimayaang kinaiya nga giangkong sa Diyos nga ilang gituman. Mao kini ang maggiya sa mga masinundanon sa paghunahuna diha su gugma imbes kahakog. Ilang makat-onan nga ang

sikreto sa matood nga kalipay mao ang pagtuman sa balaanong kasugoan ug nga ang pagtuman magdala ngadto sa pagkamahigugmaon, ug nga ang himaya sa Diyos u gang kaayohan sa uban mao ang ilang unahon kaysa ilang kaugalingon.

MABAGAYON ANG BIBLIYA

Ang gilatid sa kasulatan sa plano sa Diyos para sa mamugnaong ikapito nga adlaw han-ay ug mabagayon gikan sa sinugdanan hangtud sa tapos. Sa mga unang kapitulo sa Bibliya kita gisultihan sa orihinal nga pagbuhat sa tawo, ang iyang pagsupak sa balaang kasugoan ug ang kamatayon nga nahimong silot. Sa mga hinapos nga kapitulo gisultihan kita sa pagkaayo sa tawo ubos sa basehan sa pagsunod sa balaod sa Diyos, nga gisimbolohan sa libro sa Pinadayag 20:12. Sunod sa pasalig nga saad nga wala nay kamatayon, atong mabasa, “Ug iyang pagapahiran ang tanang luha gikan sa ilang mga mata, ug ang kamatayon wala na; ug wala na usab unyay pagminatay, ni paghilak, ni kasakit, kay ang unang mga butang nangagi na. Ug ang naglingkod sa trono miingon, “Tan-awa, ginabag-o ko ang tanang mga butang.” Usab miingon siya, “Isulat mo kini, kay kining mga pulonga kasaligan ug matuod.”—Pinadayag 21:4,5

Ang buluhaton sa pagbag-o sa tanang butang nga gisulti ni Juan, Ang Magbubutyag gihulagway ni Hesus nga “pagbag-o” (Mateo 19:28), ug ni Pedro nga “paghiuli” (Buhat 3:19-21) Bisan unsa paman ang termino nga gigamit, kini nga buluhaton maoy magdala sa kahumanan sa orihinal nga plano sa Diyos ingon man usab ang pagkahuman sa buluhaton sa mamugnaong ikapito nga adlaw.

Sulod sa mamugnaong proseso, ang material nga yuta hinayhinay nga gidala sa estado nga angay puy-an sa tawo. Daghang kaguliyang, delubyo, bagyo, mga dagkong balod ug uban pang natural nga katalagman ang mahitabo sa maong proseso. Mao usab, ang desinyo sa Diyos para sa kaliwat sa tawo nga gibuhay sa iyang imahe nga magtagamtam sa kinabuhing walay katapusan, makab-ot sa hataas nga kasinatian, lakip na niini ang pagtugot sa daotan, pag antus ug kamatayon.

Kini nga mga kagubot sa kasinatian sa tawo, sama sa balod sa kaguol, maoy gikinahanglan para ang pangisip sa katawhan mabansay sa paghunahuna ug husto ug aron maka kab-ot ug mga maalamon nga desisyon nga ang yabe sa tinud-anay ug walay katapusang kalipay mao ang pagtuman sa balaang kasugoan. Sa unom ka libo ka tuig, ang espirito sa Diyos naga lumlum diha sa kasing kasing ug hunahuna sa katawhan pinaagi sa mga kasinatian nga nakitang angayan sa bbalaang

kaalam. Busa, mamahimo silang andam sa pagdumala sa kalibutan sulod sa katapusang linibong katuigan sa mamugnaong ikapito nga adlaw, aro maghimo sa katapusang pagpili sa pagtuman nga moresulta unya sa kinabuhing walay katapusan.

Uban sa pipila ka eksepsyon, ang katawhan wala pa maka amgo sa kahulugan sa mga kasinatian nga ilang naagian, ug dili pa makasabot hangtud malamdagan sulod sa banagbanag nga mga oras sa kabuntagon sa katapusang mga oras niining mamugnaong adlaw. Sama sa ubang mamugnaong adlaw, ang ikapito nagsugod usab sa “kagabhion” mangitngit ug hanap, mangitngit sa maayo nga ang mga propeta nagtawag niini ug “kagabhion,” nga nag ingon nga samtang “Ang paghilak mopabilin sa kagabhion, Apan ang kalipay moabut sa kabuntagon. “ (Salmo 30:5) Magpasalamat kita sa Diyos nga adunay kabuntagon, ng pgakahuman sa ikapito nga adlaw, nga diin Makita sa katawhan nga malamdagan mahhitungod sa kahulugan sa hataas nga gabii sa paghilak nga iyang naagian.

Sama sa paglubag sa kayutaan sulod sa ikatulong adlaw ingon sa walay kahulugan hangtud kini siya masabtan nga ang yuta ug kadagatan gibulag, aron ang hataas nga gabii sa paghilak kansang naagihan sa tawhanong kaliwat masabtan lamang sa kahayag sa bidlisiw sa kabuntagon, sa dihang ang balaanong katuyoan para sa mamugnaong ikapito nga adlaw klaro na nga masabtan.

Samtang ug aron ang kalibutan adunay dugang nga pananglitan sa apinangaong pagtuman sa balaang kasugoan u gang mahimayaong resulta, Si Hesus naghimo sa pinakataas nga pagsakrispiyo sa iyang kinabuhi aron sa pag hatag sa dalan para sa pagbag-o, pag-ayo ug paghiulo.

Isip dugang pa nga parte sa ikapito ka adlaw nga plano, anf sumusunod sa lakang ni Kristo muoban kaniya sa iyang pagsakrispiyo. Ang tinood ng Krityanos mag antus ug mamatay diha kang Hesus, inubanan sa inspiration sa paglaum nga mabuhi ug motababng kaniya sa paghatag ug kinabuhi sa nahibilin nga katawhan.—Roma 6:3-5

Ang kamatayon miabot pinaagi kang Adan, ug ang kinabuhi miabot pinaagi kang Kristo, ubos base sa Iyang pagantus sa kamatayon. Ang mga bag-ohang kritiko nag biaybiay sa hunahuna nga pagtubos o lukat--sakrispiyo nga kinahanglanon sa kaluwasan, pero ang kakulangan lamang sa paghunahuna ug maayo mao ang makaaghat sa kang bisan kinsa nga mosagop niini nga panglantaw. Ang tawhanaong hunahuna, diin, bisan pa sa iyang pagkalaglag, adunay nahibilin nga orihinal nga

susama sa Diyos, magkonsiderar nga ang pinakadakoo nga pananglitan sa matood nga kinaiya ug matood nga gugma mao ang pagkaandam paghatahan sa kinabuhi para sa uban.

Gihimaya nato kadtong mitahan sa ilang mga kinabuhi para sa ilang nasud. Magadayeg kita niadtong andam nga mosalom ngadto sa kahaladman sa dagat, o pagatubang sa mga kakuyaw para sa pagluwas sa kauban uban sa pagrisko sa kinabuhi. Nagahimaya kita niadtong walay pagkuli migamit sa ilang panahon ug kusog para sa kauswagan sa tawhanong kaliwat sa larang sa siyensya ug medisina. and medicine. Busa, ngano man nga maulaw man kita sa paghatag sa pinakataas nga pagpakita sa gugma sa kapanahunan ug tawgon nato kini nga madugo ug maka alsa.

Gani, ang paghatag ug kinabuhi para sa uban nagpakita sa diyonon nga klase sa gugma. Sa balaanong plano, ang Magbubuhath mihatag sa Iyang Anak sa oportunidad nga mamatay diha sa pagantus, dili sa pagluwas sa usa lamang ka tawo, kondili sa pagluwas sa tibook kaliwatan. Gidawat kini ni Hesus nga oportunidad, boluntaryo nga gidawat sa kaugalingon ang silot sa kamatayon nga naangkon ni Adan. SA timbanagan sa balaanong katarong, ang gugma maoy nagbalanse sa maong utang, nga naghimong posible para sa tanan nga namatay tungod sa sala ni Adan ug bangonon pagbalik sa kinabuhi pinaagi kang Kristo, ang katapausan nga Adan.”—I Corinto 15:45

Busa, sa kabuntagon sa mamugnaong ikapito nga adlaw, kung diin ang mangitngit nga bahin sa imaging mamatay para kanila. Mahibalo usab sila nga ang Anak sa Diyos walay pagpanuko nga mitahan sa Iyang kinabuhi tungod kay Siya usab nahigugma kanila.

Niadtong higayona ang propeta mideklarar nga ang kahibalo sa himaya sa Diyos mopuno sa yuta sama sa tubig nga mitabon sa dagat. (Isaias 11:9; Habakkuk 2:14) Sa paghimo ni Adan, nasayod siya mahitungod sa himaya sa Diyos, Tungod kay kulang sa experyensya, wala siya maka angkon sa kalawom sa kahibalo nga maangkon sa katawhan sa kabuntagon sa ikapito ka adlaw, u gang mga leksyon sa unom ka libo ka tuig uban sa sala u gang mga epekto niini. Kana nga sama kalawom sa dagat nga kahibalo sa katuyoan sa Diyos makahimo sa tanang taw hanong kaliwat nga maghimo ug mga maalamon nga mga desisyon kaysa gihimo ni Adan. Ug sa pagmata unya gikan sa kamatayon, si Adan mismo mas adunay na unya’y maayong kahibalo sa pag atubang sa isyu nga pagka kamasinugtanon.

Si Pedro miingon (Buhat 3:23) nga ang tanan nga magadumili sa pagpatalinghug sa maong propeta pagapoohon gikan sa katawhan. `Ang bali mao usab ang tinood, Ang tanan nga motuman dili poohon, apan magpadayon papuyo sa walay katapusan. Kini nga kamatooran giestablisar ni Hesus sa hugot nga pagkombinsir, nga nag ingon, nga kadtong magasunod sa balaang kasugoan maka angkon ug kinabuhing walay katapusan, ingon man usab maka ambit sila sa gingharian nga gia andam para kanila sukad pa sa pagsugod sa kalibuta. —Mateo 25:34,46

Ug ang balaanong katuyoan mahitungod sa tawo hingpit na nga makab-ot. Dili lamang usa ka tawo kondili ang tibook kaliwat ni Adan anaa na sa hulagway sa Diyos ug mamahimong mga hari dinhi sa yuta. Ang kalibutan mapuno na sumala sa gisugo sa Diyos ug mamahimong maaninot nga hardin sama sa Eden. Kon aduna may pipila nga hingpit ng nakahibalo mopili sa dili angay kini sila pagalaglagon---kay ang kalibutan pagapuy-an lamang niadtong mga masinundanon.

Wala nay sakit ug kamatayon. Ang tanang mga luha pagapahiran, ug ang walay katapusang kalipay maghari sa tanan. Ang linibo libo nga mga problema nga giatubang karon makangkon ug kasulbaran pinaagi sa hingpit nga pagdumala sa Gingharian ni Kristo, ug ang tibook kahanayan sa kaluwasan makit-an na nga kini gipasiugdahan sa matapos na uban sa mahimayaong kahingpitan. sa Gingharian ni Kristo, ug ang tibook labaw nga Diyos sa uniberso. Ug ang tawo sa matood, makaamgo nga ang Diyos wala gikapoy, kaha dili interesado sa iyang mga gimugna, kondili “mipahulay” uban sa dako nga pagsalig nga ang Iyang balaanong plano para sa kaluwasan ug pagkaayo sa katawhan makumpleto diha sa mahimayaong kahingpitan. Ug kini siya mahitala diha sa walay katapusang pahina sa libro sa Diyos sa mamugnaong buhat nga ang “kagabhion ug ang kabuntagon mao ang ikapito ka adlaw.” ■

Natukod Pagbalik Ang Balay Ni Jehovah

Yabeng Bersikulo: “*Ug sila nanag-awit ang usa ug usa sa pagdayeg ug paghatag sa mga pasalamat kang Jehova, nga nagaingontx: Kay siya maayo, kay ang iyang mahigugmaong-kalolot nagapadayon sa walay katapusan sa Israel. Ug ang tibook katawohan mingsinggit sa usa ka dakung pagsinggit, sa diha nga sila nagdayeg kang Jehova, tungod kay ang patukoranan sa balay ni Jehova nahimutang na.*” —*Esdras 3:11*

Piniling Sulat: Esdras 3:8-13

sa tibook kalibutan ug gisugo ako Niya pagtukod ug usa ka balay alang Kaniya didto sa Herusalem sa Juda.” Nipadayon siya sa pagpasabot nga ang bisan kinsa nga Israelita nga nagtinguha gawasnon nga moadto sa Juda aron sa pagsalmot niini nga kalihokan. Maingon nga gidasig sila ni Ciro nga moadto ug “tukuron ang balay ni Jehovah ang Diyos sa Israel,” nitanyag pa gani siya nga motabang sa pagkugi sa mga tawo nga moadto — “kinahanglan tabangan pinaagi sa paghatag kanila ug plata, bulawan, kabtangan ug mga kahayopan ug mga halad alang sa balay ni Jehovah.” (Esdras 1:24)

Ang mga panghitabo niini nga leksyon nahitabo diha sa katapusan sa 70 ka tuig nga kagubatan sa yuta sa Israel ug ang pagkabinihag sa katawhan didto sa Babilonia. Nahulog sila sa pagsimba sa mga diosdios, ug napasagdan ang pagtuman sa mga kahanayan nga gimando sa Diyos ngadto kanila. Dako kaayo ang ilang pagkaligas sa pagsunod sa mga kasugoan sa Diyos nga napakyas sila sa pagpadayon sa mga naandan na nga mga kasaulogan, ug gihugawhugawan pa gayud nila ang balay sa Ginoo. Ang ilang balay karon nalumpag, ug daw sa magpabilin kini nga ingon niini nga walay pagtagad gikan sa Diyos. Ang kusog karon aron tukuron pagbalik ang dugay na nga naguba nga balay nagagikan gikan sa usa ka halos dili katuhon nga tinubdan. Si Ciro, ang hari sa Persia, nagpagawas ug usa ka makapahingangha nga proklamasyon, gani, sumala sa kabubuton sa Dios. Ang hari niingon: “Si Jehovah, ang Dios sa langit, naghimo kanakong hari

Ingon nga kini nga mga panghitabo nagpadayon sa pagpadayag, nabasa nato nga ang Espiritu sa Dios nagtuboy ug mga pangulo alang sa mga tawo, sama sa mga pangulo sa banay, mga pari, ug mga Lebita. (Bersikulo 5) Ang gidaghanon sa bulawan, plata, ug uban pang bililhong mga butang nga natigom daghan kayo. Si Haring Ciro nagmando usab nga ang tanang mga panudlanan gikan sa orihinal nga balay nga gikawat ni Nabucodonosor 70 katuig na ang nakalabay ug gidala sa Babilonia kinahanglan nga ibalik sa Jerusalem. —Bersikulo 6-11

Nakita nato nga ang nahibilin sa mga tawo, kinsa tataw kayo nga nakakat-on sa pagtulon-an nga ang pagsimba sa mga diosdios gikasilagan sa Dios, andam na sa pagpauli sa Jerusalem ug dili na magbuhat sa pagsimba sa laing mga diyos. Pagkahuman sa ilang hataas nga panaw, ang mga tawo nagtukod una sa “halaran sa Diyos sa Israel, aron sa paghalad sa mga halad nga sinunog ibabaw niadto, sumala sa nahisulat sa Balaod ni Moises nga sulugoon sa Dios.” (Esdras 3:1-2) Ang ilang unang tinguha mao ang pagduol sa Diyos uban ang pagpasalamat sa paghatag kanila ug kahigayonan nga makabalik sa ilang yuta. Nagtinguha usab sila sa pag-establisar pag-usab sa mga pista ug seremonyas nga sa sulod sa daghang katuigan nahimo na nga kabahin sa ilang kasabotan ug relasyon diha sa Diyos. Samtang sila nagakalipay, sa samang pagkaagi “ang kahadlok anaa kanila.” (Bersikulo 3) Nibalik sila sa usa ka yuta diin daghan kanila ang wala gayud nahibalo, ug diin karon daghan nga nagpuyo nga mga bag-ong mga kaaway. Usa kini ka yuta nga nagmingaw [sa hataas nga higayon], kay sila nakakita sa mga kagub-anan, kamingaw, ug kagubot diin mosulay sa ilang pagtoo ug kaikag.

Bisan paman, sila nilahutay, ug sa ika-duha ka tuig human sa ilang pagbalik sa Herusalem, “gitudlo nila ang mga Lebita, nga nagpanuigon gikan sa 20 pataas aron maoy magdumala sa pagtrabaho sa Balay ni Jehovah. (Bersikulo 8) Ang unang trabaho mao ang pagtukod sa sukaranan. Sa dihang kini nahingpit na, pagkadako sa ilang kalipay nga ang mga pari nagsul-ob sa ilang mga bisti ug gihuypan ang mga trumpeta, nagtugtog ug mga piyangpiyang, ug nagdayeg kang Jehovah “tungod kay ang sukaranan alang sa balay sa Ginoo natukod na.” —Bersikulo 9-13 ■

Ang Pagpahinungod Sa Templo

Yabeng Bersikulo: “Ug ang mga anak sa Israel, ang mga pari ug ang mga Lebita, ug ang uban nga mga anak sa pagkabinihag, nagbantay sa pagsaulog niining balay sa Dios uban ang kalipay.” — Esdras 6:16

Piniling Sulat: Esdras 6:13-22

Samtang nagpadayon kita sa atong pagtuon sa paghibalik sa templo sa Israel sa Herusalem, nahibaloan nato nga ang mga panghitabo mahitungod sa pagpahinungod niini nahitabo mga 5 ka tuig human sa pagsugod sa pagtukod niini, gawas lamang sa sukaranan, diin nahingpit na kini mga 20 ka tuig ang nakalabay— ang trabaho nahunong sa sulod sa 15 ka tuig sa wala pa kini gisugdan pagbalik. Pero, karon, ang pagtukod pag-usab sa templo sa Israel, kung diin dugay na kaayo nga naguba, nahuman ra gayud. “Ug kining balaya nahuman sa ikatolo ka adlaw sa bulan sa Adar [Pebrero-Marso sa atong kalendaryo] sa ikaunom ka tuig sa paghari ni Dario nga hari.” (Esdras 6:15) Nakita nato diri nga bisan pa nga ang templo natukod na pag-usab, ang mga paril sa siyudad sa Herusalem kinahanglan pa nga humanon. Napasagdan usab kini, ug nalumpag sa sulod sa daghang mga katuigan.

Ang pagkahuman sa templo gihisgutan kini sa kasulatan: “Busa gitukod pag-usab sa kadagkoan sa mga Hudeo ang templo sumala sa mga gisaysay ni Propeta Hageo ug ni Zacarias nga anak ni Iddo. Nahuman nila kini sumala sa sugo sa Dios sa Israel ug ni Ciro, ni Dario ug ni Artaxerxes, mga hari sa Persia.” Si Propeta Hageo namahayag usab: “Ug gidasig ni Jehovah... ang espiritu sa tanang nahibilin sa katawhan; ug sila ming-adto ug mingbuhat sa balay ni Jehova.” (Hageo 1:14)

Atong hatagan ug mahinungdanong pagtagad kini nga “bag-ong natukod nga ”balay ni Jehovah.” Ang pagtukod niini pag-usab gibuhat sumala sa mga detalye nga gihatag sa mga nilabay na nga mga katuigan

pinaagi ni Haring Ciro. Siya nagsugo nga ang bag-ong templo kinahanglan nga ang gihabugon niana kan-uman ka maniko, ug ang gilapdon niana kan-uman ka maniko. (Esdras 6:3) Atong nasabtan nga ang usa ka maniko katumbas sa 18 ka pulgada. Sa pagtimaan niini, masabtan nato pag-ayo ang gilangkoban niini nga buluhaton, ug ang gidak-on sa bag-ong templo. Sumala sa maong sukod, nahibalo kita nga mas dako kini kaysa templo ni Solomon, bisan paman kini ubos ra ug diyutay sa dayandayan niadto. —1 Hari 6:2-38

Ang pagpahinungod sa bag-ong natukod nga templo sa Herusalem usa gayud ka mahinungdanong panghitabo, tungod kay wala gayud ni usa ang nakakita sa templo nga gitukod ni Solomon— naguba na kadto mga 90 ka tuig ang nakalabay. Sa bersikulo 17-22 sa Esdras 6, gihatagan kita ug paghulagway kabahin sa mabuhong nga seremonyas kung diin gipahinungdan ang bag-ong templo. Bisan pa tingali nga ang mga tawo karon dili gayud kaayo adunahan ikompara sa orihinal nga templo, bisan pa man malipayon sila sa kahumanan niini. Gisultihan kita sa atong Yabeng Bersikulo nga ang mga pari, mga Lebita, ug ang tanan nga mga anak ni Israel kinsa nibalik gikan sa pagkabinihag, nagdedikar sa templo “uban ang kalipay.” Ingon nga kabahin sa seremonya, naghalad sila ug “usa ka gatus ka laking baka, duha ka gatus nga karnero nga laki, upat ka gatus nga nating karnero; ug alang sa usa ka halad-tungod-sa-sala sa tibook Israel, napulo ug duha ka laking kanding, sumala sa gidaghanon sa mga banay sa Israel.” (Bersikulo 1) Kini nga kataposang mga pulong nagpasabot nga ang tanang 12 ka banay girepresentahan sa mga nibalik nga mga binihag.

Ang mga “nahibilin nga mga anak sa mga binihag” nalipay sa nahuman na nga templo, nagdala ug daghang mga halad alang sa pagpahinungod niini. Ang espirituhanong mga Israelita karong panahona kinahanglan nga maghalad usab sa ilang mga kaugalingon ug matukod ingon nga “mga buhing bato” alang sa espirituhanong templo. “ug ang inyong kaugalingon usab, ingon nga mga buhi nga bato, ipahimo ninyong espirituhanon nga balay, nga mahimong balaan nga pagka-pari, alang sa paghalad ug mga halad .” —1 Pedro 2:5 ■

Senemanang Pagtulon-an Sa Bibliya

Leksyon para sa Hunyo 21, 2013

Pagpuasa Ug Pag-ampo

Yabeng Bersikulo: Mahinungdanon kaayo nga timan-an ang
**“Busa kami nagpuasa ug nagpakilooy sa among
Diyos tungod niini: ug Siya
nalukmay namo.”**—**Esdras
8:23**

**Piniling Sulat: Esdras
8:21-23** Mahinungdanon nga papel nga gidala ni
Esdras sa pagtabang sa katawhan kinsa
nibalik gikan sa pagkabinihag ngadto sa
Herusalem aron sa pagpalig-on sa ilang
pagtoo ugnasod. Susama sa kadaghanan, siya
nagtubo subay sa mga pamaagi ug kagawian
sa Babilonia, maingon nga gihimugso didto.
Bisan pa wala siya nahiapil sa ihap kanila
nga nibalik sa Juda, nangulo siya ug bag-
ong grupo ngadto sa Herusalem mga 80 ka tuig human sa orihinal nga
kasugoan ni Ciro. Kining tanan nahitabo sumala sa kabubut-on sa Diyos ug
sa Iyang balaang paggiya, ingon nga makaplagaan sa kahulugan sa pangalan
ni Esdras Siya usa ka Eskriba, sa kaliwatan ni Aaron, busa sa banay ni
Levi, ug ang iyang pangalan sumala pa sa “Concordance nga gisulat ni
Strong” nga nagkahulugan ug “tabang” o “magtatabang”. —Esdras 7:1-10

Ang uban sa mga Hudeo nahimong adunahan didto sa Babilonia. Sa
laing bahin, alang sa uban, ang ilang panahon sa paghingilin nahimong
higayon sa pagtuon sa Balaod ug sa mga Propeta. Kining mga matitud-
anon nga gipangulohan ni Esdras, nahasubo tungod sa mga taho nga ilang
nadawat mahitungod sa espirituhanong kawad-on sa katawhan kinsa
nibalik sa Herusalem. Tataw kaayo diha sa mga taho nga ilang nadawat nga
ang mga Diosnong mga butang ug ang pagtuman sa Balaod wala nila kini
gisunod nga angayan nilang tumanon. Makapahasubo gayud kini, tungod
kay dako na kaayo ang pagbudlay alang sa pagtukod pag-usab sa templo.
Kini nga mga panghitabo nakapaaghat ni Esdras, ubos sa paggiya sa
Langitnong Amahan, aron dad-on niya ang iyang kahingawa ngadto sa mga
representante sa Babilonia ug sa atubangan ni Artaxerxes, ang hari sa Persia.

Ang resulta sa iyang pakisusi niabot pinaagi sa usa ka mando nga gihimo

sa Hari, “sa tanang mga mamahandi nga atua sa unahan sa Suba, nga bisan unsa ang kinahanglanon gikan kaninyo ni Esdras nga sacerdote, ang escriba sa Kasugoan sa Diyos sa langit, kana pagabuhaton uban sa tibook nga paningkamot. (Esdras 7:21) Sa mga musunod nga mga bersikulo nakita nato nga ang hari nisaad nga mohatag ug panalipod sa mga tawo kinsa mohimo sa panaw paingon sa Herusalem—wala sila gipangayoan ug bayad, buhis, o kustombre. Usa ka dakong kantidad sa bulawan ug plata nga “imong hingkaplagan sa tibook lalawigan sa Babilonia” kinahanglan ihatag usab ngadto kanila nga mouban niini nga panaw, aron gamiton sa pagpamalit sa mga butang nga gikinahanglan alang sa pag-establisar pag-usab alang sa “sa pag-alagad sa balay sa imong Dios. (Bersikulo 16-19) Ang mga kalihokan sa hari, ingon nga gidumalahan sa Dios, nakapadasig ni Esdras sa pagsulti, “Dalayegon si Jehova, ang Dios sa atong mga amahan, nga nagapahiluna sa maong butang sama niini sa kasingkasing sa hari, sa paghimong matahum sa balay ni Jehova nga atua sa Herusalem. —Bersikulo 27

Sa dili pa magsugod ang panaw, usa ka pagpoasa ang gideklarar ni Esdras. “ako nagmantala ug usa ka pagpuasa didto, didto sa suba sa Ahava, aron kami magpaubos sa among kaugalingon sa atubangan sa among Dios, sa pagpangita gikan kaniya sa usa ka matul-id nga dalan alang kanamo, ug alang sa among mga kabataan, ug alang sa tibook namo nga bahandi. (Esdras 8:21) Sibogayud kini sa tinuod nga kinaiya ni Esdras, kinsa naninguha nga makahibalo ug mobuhat sa Langitnong kabubut-on sa tanang mga butang, “sumala sa kamot ni Jehova nga iyang Dios.” (Esdras 7:6) Ang pagtulon-an nga angay makaplagan sa pagpoasa nga giproklamar ni Esdras wala lamang naglambigit sa pagdumili sa pagkaon o sustansiya. Hinuon, usa kadto ka pamaagi sa pagpangandam sa ilang mga kaugalingon nga motan-aw sa Ginoo alang sa paggiya ug direksyon diha sa hataas nga pagpanaw nga ila nang pagahimoon.

Busa, ang pagsalig sa Dios gibutang sa atubangan sa ilang mga hunahuna. Sila nahigmata nga makahibalo nga ang ilang kinatibuk-ang panaw ug ang mga butang nga ilang pagabuhaton kinahanglan nga magabase diha sa pagtoo sa Dios, ug sa Iyang mga saad. Sa samang paagi, kita usab maninguha sa paghinumdom sa mga pulong, “nga sa kanunay magpasalamat kamo sa Dios Amahan tungod sa tanang mga butang, tungod kay nasayud man kita nga “ang tanang butang nagabuhat ug maayo.” —Efeso 5:20; Roma 8:28 ■

Mga Gasa Alang Sa Templo

Yabeng Bersikulo: “Ug ako miingon kanila: Kamo mga balaan kang Jehova, ug ang mga panudlanan mga balaan; ug ang salapi ug ang bulawan maoy usa ka halad-nga-kinabubut-on ngadto kang Jehova, ang Dios sa inyong mga amahan.” —Esdras 8:28

Piniling Sulat: Esdras 8:24-30

Ang atong leksyon nagsugod diha sa usa ka konsiderasyon kung giunsa ni Esdras pagbahinbahin ang mga bulawan ug plata nga gihatag sa “hari, ug sa iyang mga magtatambag, ug sa iyang mga prinsipe, ug tanang mga Israelita” isip usa ka halad-nga-kinabubut-on, sa wala pa mopanaw paingon sa Herusalem. Siya nagpili ug 12 ka mga pangulong pari, ug lain pang napulo uban kanila, maampingon nga gitimbang alang sa matag usa kanila ang bahin sa tanan nga mga bulawan ug plata sa mga halad. Ang estrikto ug ddetalyado nga pag-ihap gihingpit ug gitala kung unsa ang nadawat sa matag usa kanila. Sila adunay tulobagon alang sa matinud-anon nga paghatod sa unsay gihatag kanila alang sa gidestino nga mga representante sa mga Hudeo sa dihang makaabot na sila didto sa Herusalem. (Esdras 8:24-29)

Kini nga halad gilangkoban sa: “ang plata ug ang bulawan, ug mga panudlanan, bisan ang hinalad alang sa balay sa among Dios... Akong gitimbang ngadto sa ilang kamot ang unom ka gatus ug kalim-an ka talento nga salapi, ug mga salaping sudlanan usa ka gatus ka talento; sa bulawan usa ka gatus ka talento. Ug kaluhaan ka panaksan nga bulawan, sa usa ka libo ka dracma; ug duha ka sudlanan nga fino, masinaw nga tumbaga, bililhon sama sa bulawan.” (Bersikulo 25-27) Kini gibana-bana nga ang kantidad nining mga bililhong mga puthaw ug mga butang sa baligyaanan sa pagkakaron mga minilyon na ka dolyar.

Usa gayud ka siguro nga butang nga usa ka dako nga responsibilidad ang gibutang sa mga abaga niining napulog-duha ka tawo, ug ang ilang napulo ka mga katabang, kay sila gitahasan man ug usa ka mahinungdanon

nga buluhaton. Sila gihatagan pa gayud ug dugang nga tugon ni Esdras sa Bersikulo 29 sa maong saysay: “Magmatngon kamo, ug bantayi kini hangtud nga timbangan ninyo kini sa atubangan sa mga pangulo nga mga pari ug sa mga Lebita, ug sa mga prinsipe sa mga balay sa mga amahan sa Israel, didto sa Jerusalem sulod sa mga lawak sa balay ni Jehova.

Pinaagi sa giya ug balaanong pag-amuma sa Langitnong Amahan, malamposon nilang nalatas ang ilang pagpanaw. “ug ang kamot sa among Diyos nag-uban kanamo, ug Iyang giluwag kami gikan sa kamot sa kaaway ug sa mga nanagbanhig sa daplin sa dalan.” (Bersikulo 31) Kini nga mga sentimento nagpahinumdom kanato sa mga pulong sa Salmista: “Magaingon ako mahitungod kang Jehova: Siya mao ang akong dalangpanan ug kuta nako; Diyos ko, nga kaniya misalig ako. Kay Siya magaluwas kanimo gikan sa lit-ag sa mangangayam, Ug gikan sa makamatay nga hampak. (Salmo 91:2,3) Sa ika-upat ka adlaw human mahingpit ang ilang pagpanaw, ang tanang mga bulawan, plata, ug mga panudlanan gitimbang didto sa templo sa daghang mga pari ug mga Lebita. “Ang tanan pinaagi sa gidaghanon ug sa timbang: ug ang tibook nga timbang nanghisulat niadtong panahona.” —Esdras 8:34

Usa ka pagtulon-an alang sa mga nagsunod sa mga lakang ni Hesus makaplagan diha sa pagkaamgo nga Siya ang kapitan sa atong Kristohanong panaw. Siya nagtinguha sa pagdala kanato sa Iyang Langitnong Gingharian, ug hatagan ang matag usa kanato ug bililhong “mga puhonan” ug “talento” kung diin kita adunay tulubagon. Ingon nga matinud-anon nga mga piniyalan, kinahanglan nga makugihon kita nga magbantay ug magtipig niini nga mga espirituhanong gasa ug mga bahandi kung diin gisalig kanato. (1 Corinto 4:1,2; 12:1-12) Nabasa nato sa Santiago 1:17 “Ang tanang maayong hatag ug ang tanang hingpit nga gasa nagagikan sa kahitas-an, gikan sa Amahan sa mga kahayag...” Gusto sa Diyos nga matinud-anon natong gamiton kining tanan nga mga bililhon nga espirituhanong mga butang, tungod kay ugma damlag pangayoan gayud kita nga mohatag ug husay kabahin kanila. “Ang matag-usa nga gikahatagan ug daghan, pagapangayoan ug daghan...” (Lukas 12:48) Ang atong “halad-nga-kinabubut-on” masumada sa mga pulong: “tungod sa mga kalooy sa Dios,... sa pagtugyan sa inyong mga lawas ingon nga halad nga buhi, balaan ug makapahimoot Kaniya, nga mao ang inyong matuod nga pagsimba nga angay ihalad.” —Roma 12:1 ■

Kahibalo nga Makapalig-on

.“Ang “kahibalo” baya Ang pamahayag sa atong ulohang teksto **magapaburot apan ang** gilain pagsabot sa uban nga nagkahulogan daw **gugma magapalig-on.”** nga ang kahibalo sa plano sa Diyos adunay

—**1 Corinto 8:1** sukwahi nga epekto sa kinabuhi sa usa ka Kristohanon, ug busa ang mahinungdanong

tumong kung diin angayang paningkamutan mao nga mapuno ug dumalahon sa gugma. Pero, kana nga interpretasyon sa mga pulong ni Pablo layo ra kaayo sa unsay anaa sa iyang hunahuna, dali ra kaayong mailhan ubos sa hamubo nga pagtuon ang unod niini.

Dinhi nga kapitulo, si Pablo naghigot sa hisgotanan mahitungod sa pagkaon ug mga kan-onon nga gihalad ngadto sa mga diosdios. Kini nga tradisyon nabatasan na nga gibuhat sa kadaghanan sa kapanahonan ni Pablo. Kabahin sa pagsimba sa mga diosdios naglangkob sa paghalad kanila [sa mga diosdios] ug mga kan-onon. Ang mga diosdios dili gayod makapahimulos niini nga mga pagkaon, mao nga sa kadugayan ang halad pagakuhaon ug ibaligya sa merkado— kay kon dili, maabtan kini sa kapan-os ug masayang lamang. Sa ilawom niini nga mga panghitabo, tataw kaayo nga kini nga mga pagkaon mahimong paliton sa ubos lamang nga presyo kaysa mga pagkaon nga wala gihalad sa mga diosdios.

Mura’g gikan sa paghisgot ni Pablo mahitungod niini, adunay mga Kristohanon niadtong panahona kinsa naghunahuna nga sala ang pagkaon niini nga klase nga pagkaon diin gikahalad sa mga diosdios. Kini masabtan ra, kay sa dihang ang mga apostoles nagkatigom sa Herusalem mahitungod sa mga Gentil nga mga nakabig kinsa nahiabot ngadto sa bag-o pa lang nga iglesia, ug unsa nga mga patakaran ang angay isangon kanila, usa ka mensahe ang gipagula, diin atong mabasa, “Kay gipakamaayo sa Espiritu Santo ug namo ang dili pagdat-og kaninyo sa bisan unsang luwan gawas lamang sa pipila ka mga kinahanglanong butang nga mao kini: nga kinahanglan inyong dumilian ang bisan unsa nga gikadulot ngadto sa mga diosdios, ug ang dugo, ug ang mga mananap

nga naluok, ug ang pakighilawas. Kon kamo managlikay gikan niining mga butanga, ginabuhat ninyo ang maayo. —Mga Buhat 15:28,29

Adunay maayong rason niadtong panahona niini nga pagpahamatngon. Gipamulong kini, ingon nga atong nakita, ngadto sa mga Gentil kinsa nidawat kang Kristo ug nakighiusa sa ilang mga kaugalingon kauban sa Iyang mga sumusunod, kung diin niadtong mga panahona kasagaran kanila mga Hudeo nga mga Kristohanon. Kadaghanan sa mga Gentil nagsimba gayod sa mga diosdios, ug anaa na sa kagawian nga mokaon ug mga kalan-on nga gikahalad ngadto sa mga diosdios. Ang matag ponto nga gihisgotan sa pagpahamatngon nga gipadala ngadto sa bag-o nga mga nangakabig kabahin gayud sa ilang pagano nga porma sa pagsimba. Ang pagdala niini nga mga kagawian sa usa ka grupo nga adunay Hudeo nga kasinatian makabalda gayod kaayo. Pero, wala gipangayo kanila ang pagtuman sa balaod ni Moises. Si Pedro ug si Pablo hingpit gayod nga nisupak niini, apan kini nga mga bag-o nga mga nangakabig gihangyo nga molikay na gikan sa ilang kanhing mga gawi. ang pagpakighilawas [gawas sa kaminyoon] gidili gayod sa balaod sa Diyos, ug sukwahi gayod sa kabubut-on sa Diyos. Ang pagkaon sa kalan-on nga gikahalad sa mga diosdios nahulog ngadto sa laing kategoriya, ingon nga gipasabot pinaagi sa pamatbat ni Pablo mahitungod niini sa mga kaigsoonan didto sa Corinto.

Si Pablo ug si Barnabas apil sa mga gipadala gikan sa panagtigom didto sa Herusalem aron sa pag-apod-apod sa mga kopya niini nga sulat ngadto sa mga nangakabig nga mga Gentil, ug aron sa pagpasabot sa tumong niini, ug karon nakita nato siya nga nagsulat ngadto sa mga kaigsoonan sa Corinto, “ang kan-onon [nga gikahalad sa mga diosdios] dili makaunsa sa atong kalabutan ngadto sa Diyos: Kon kita mokaon, dili kita mahimong labi pa ka dautan; ug kon kita dili man mokaon, dili kita mahimong labi pa ka maayo. Mao lamang nga kinahanglan imong pagabantayan nga kining imong kagawasan dili mahimong kapandolan sa mga mahuyang.” — 1 Corinto 8:8,9

Niuswag ang Kahibalo

Dinhi si Apostol Pablo nagpatin-aw ngadto sa mga kaigsoonan nga mga taga-Corinto nga aduna silay kagawasan nga dili motuman sa kasugoan mahitungod sa kan-onon nga gikahalad sa mga diosdios, diin siya mismo nitabang nga mahibaw-an kini sa tanan. Sa Bersikulo 7, 10 ug 11 sa maong kapitulo, si Pablo naghigot mahitungod sa “kahibalo” nga naglambigit sa panglantaw nga iyang gipasabot. Nahibalo si Pablo nga ang balaod sa Diyos wala nagsulti niini o niana mahitungod sa pagkaon sa kan-onon

nga gikahalad sa mga diosdios. Siya nahibalo, ingon sa gipadayag na, nga kini nga kan-onon wala nahugawan, ug nga kung mas makabarat ang usa ka Kristohanon nga mokaon niini, siya wala nasayop.

Sa susamang paagi, bisan pa ang sulat gikan sa Herusalem nangita sa paglikay niini posible pa gihapon nga dili kini malikayan. Adunay mga kaigsoonan nga limitado lamang ang kahibalo sa Diyos ug sa Iyang mga panginahanglanon kinsa mahimong mapandol pinaagi sa pagtan-aw sa usa nga sama kang Pablo nga nikaon sa kan-onon diin gikahalad na sa mga diosdios. Basin sila mahimong matintal, supak sa ilang konsensya, nga sila mismo mokaon niana nga kan-onon, dili tungod sa maayong pagsabot ingon nga napahimuslan ni Pablo, apan tungod lamang gayod sa hinungdan nga kung si Pablo makahimo niana sila makahimo usab, niini nisupak sila sa kung unsa ang ilang gitooan nga husto.

Tungod niini, samtang si Pablo nahibalo nga wala may sayop diha sa pagkaon ug kan-onon nga gikahalad na sa mga diosdios, apan kung kini makadaot sa iyang igsoon sa pagbuhat niini, dili nalang siya mokaon sa maong kan-onon samtang nagtuyok pa ang kalibutan. (Bersikulo 13) Gipasabot ni Pablo nga ang “kahibalo” niini nga ponto mas labaw pa kaysa iyang mga mahuyang nga mga kaigsoonan. Pero, kung iyang tugotan kini nga kahibalo nga mogiya kaniya sa iyang relasyon kanila, mapasigarbohon nga mas nasabtan niya ang sitwasyon kaysa sa mga kaigsoonan, nagpasabot lamang kini nga ang iyang kahibalo nakapaburot kaniya, nakahimo niyang mapahitas-on. Busa angay siya nga mosubay sa laing dalan. Kinahanglan nga giyahan siya sa gugma, ang gugma nga makapadasig ug makapalig-on.

Kahibalo sa Plano Mahinungdanon

Ang kahibalo sa plano sa Diyos alang sa katubsanan ug pagkaayo sa kalibutan gikan sa sala ug kamatayon mahinungdanon gayod alang sa paglig-on kanato ingon nga mga Bag-ong Binuhat ug sa paghimo kanato nga andam aron nga mahimong isigkamanununod uban ni Hesus sa Iyang Ginghamlan. Tungod niini gipahimatngonan kita pinaagi ni Apostol Pedro nga motubo diha sa grasya ug sa kahibalo. Siya nagsulat, “Busa, mga hinigugma, sa nasayud na kamong daan niini, magbantay kamo basin baya’g madaldal kamo sa kasaypanan sa mga tawong masupilon ug mangahulog kamo ug mawad-an kamo sa inyong kalig-on. Padayon hinuon kamo sa pagtubo diha sa grasya ug kahibalo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Hesu-Cristo.” —2 Pedro 3:17,18

Si Pedro usab nagsulat, “Ang Iyang diosnong gahum naghatag kanato

sa tanang butang bahin sa kinabuhi ug pagkadiosnon, pinaagi sa atong kahibalo Kaniya nga nagtawag kanato sa Iyang kaugalingong himaya ug pagkahalangdon: nga tungod niana kita Iyang gikahatagan sa bililhon ug dagku uyamot nga mga saad, aron nga pinaagi niini kamo managpakaikyas gikan sa pagpangadunot nga ania sa kalibutan tungod sa pangibog, ug mangahimo kamong mag-aambit sa diosnong kinaiya.” (2 Pedro 1:3,4) Dinhi ang Apostol nagpaklaro nga ang gahom sa Dios naghatag ug tanang butang alang kanato diin kinahanglanon bahin sa kinabuhi ug pagkadiosnon, ug nga kini nga mga probisyon niabot kanato pinaagi sa “kahibalo Kaniya nga nagtawag kanato sa Iyang kaugalingong himaya ug pagkahalangdon.”

Ang kadaghanan niini nga “kahibalo bahin Kaniya” nahiabot kanato pinaagi sa Iyang “bililhon ug dagku uyamot nga mga saad.” Kini mao ang inspirasyon nga gihatag pinaagi niining mga saad nga nag-andam kanato nga modawat sa Langitnong kinaiya. Kini nga mga saad anaa sa Pulong sa Dios, busa kung magtuon kita pag-ayo sa Iyang Pulong ug tungod niana madugangan ang atong kahibalo sa mga saad sa Dios, mamahimong adunahan ang atong mga kinabuhi ingon nga mga Bag-ong Binuhat diha kang Kristo Hesus. Gani, kung wala niini nga kahibalo mamatay kita ingon nga Bag-ong mga binuhat.

Ang Propesiya Usab

Dili lamang mahinungdanon nga makabaton ug kahibalo sa bililhon ug dagko uyamot nga mga saad sa Dios diin nagpaniguro kanato sa Langitnong kinaiyahan ug isigkamanunod uban ni Kristo sa Iyang Gingharian, apan mahinungdanon usab kaayo nga makabaton bisan kinatibuk-an nga pagsabot sa mga Propesiya sa Bibliya diin adunay kalabotan sa mga panahon kung diin kita nagkinabuhi. Kinahanglan nga makahibalo kita, pananglitan, nga ang kasamtangang kapanahonan diha sa plano sa Dios matapos diha sa usa ka “panahon sa kasamok, nga ang ingon wala pa gayud mahatabo sukad nga may usa ka nasud.” (Daniel 12:1) Kung wala kita nasayod niini sigurado gayud nga mangalibog kita kung unsa na ang mga nagakahitabo sa tibuok kalibutan niining kasamtangang panahon.

Mahimong dili nato masayran ang husto nga kahulogan sa matag usa ka simbolo diin gigamit sa Bibliya aron sa paghulagway niini nga “dakung kasakitan” diin anaa na karon dinhi sa yuta. Mahimong managlahi ang atong panghunahuna kabahin sa kahulogan sa ubang mga detalye niining mga simbolo. Bisan paman, wala gayu’y sayop sa yano nga kamatuoran nga ang kasamtangang kalibutan, o ang katilingbanon nga pagkahan-

ay, mahiabot gayud sa iyang kataposan, ug nga kini didto sa bag-ong kalibutan sa Diyos, ang Mesiyanhon nga Ginghamian nga kalibutan, nga ang mga saad sa Dios sa pagpanalangin sa tanang mga pamilya sa yuta kinahanglan nga matuman gayud.

Kini nga kahibalo adunay mahinungdanon nga kalabotan sa atong pagtubo diha sa grasya. Sa ika-duhang sulat ni Pedro, Kapitulo 3, naghisgot siya mahitungod sa kataposan sa kasamtangang kalibutan, gihisama kini sa ubang pagkaagi sa kataposan sa “kalibutan nga naglungtad kaniadto” sa panahon sa baha. (Bersikulo 6) Nigamit siya sa mga simbolo sa kalayo ug kabanha aron ihulagway ang paglabay sa kahan-ayan sa katilingban karon. (Bersikulo 10) Sunod dayon, nihimo siya ug praktikal nga pagpakita niini nga mahinungdanon nga kamatuoran sa propesiya. Siya nagaingon, Sanglit kining tanang mga butanga pagatunawon man sa ingon, pagkakinahanglanon gayud diay nga magkinabuhi kamo sa pagkabalaan ug pagkadiosnon.” —Bersikulo 11

Mas Labaw Pa Kay Sa Edukasyon

Ang mga propesiya sa Bibliya wala gikahatag aron lamang sa pagsangkap kanato sa kahibalo nga mao ang pagtuon lamang [o edukasyon]. Ang ilang tumong mao nga mahimo kining tinubdan sa pag-agak ug kusog sa atong mga kinabuhi isip Bag-ong mga Binuhat. Ang pagpahimatngon ni Pedro mahitungod sa atong pagkabutang niining panahon kung diin kita karon nangabuhi usa ka maayong ehemplo kalabot niini nga ponto. Ang iyang leksyon mao nga tungod kay nahibalo man kita nga kining kasamtangang kalibutan [ang kasamtangang pagkahan-ay sa mga butang] lumalabay lamang, kinahanglan nga aduna kitay pagabuhaton mahitungod niana— dili aron luwason ang kalibutan, hinuon sa pag-andam sa atong mga kaugalingon alang sa usa ka posisyon unya sa mosunod nga Mesiyanhong Ginghamian.

Kung nakahibalo kita sa kahulogan sa mga panahon kung diin kita nabuhi, dili kita angay, isip mga sumusunod ni Cristo, nga daw sa wala maapektohan niana nga kahibalo, hinuon labaw na gayud nga maningkamot karon kaysa kaniadto sa pagpahiuyon sa atong mga kinabuhi sa kabubut-on sa Dios. “Unsa man nga matang sa pagkatawo ang angayan kaninyo, si Pedro nag-ingon. Wala kita gipasagdan nga magduhaduha sa “kung unsa nga matang sa pagkatawo” ang gusto sa Ginoo nga mamahimong kita, tungod kay gilatid na kini kanato ni Pedro sa nahaunang kapitulo sa samang sulat.

Human sa pagpasabot nga pinaagi sa mga dagko uyamot ug bililhon

nga mga saad sa Diyos nga kita nangahimo nakaambit sa diosnong kinaiya, nagpadayon si Pedro: “Ug tungod niining maong hinungdan, himoa ninyo ang tanang paningkamot aron nga sa inyong pagtoo ipuno ninyo ang maligdong nga batasan; ug sa maligdong nga batasan ipuno ang kahibalo; ug sa kahibalo ipuno ang pagpugong sa kaugalingon; ug sa pagpugong sa kaugalingon ipuno ang pagkamainantuson; ug sa pagkamainantuson ipuno ang pagkadiosnon; ug sa pagkadiosnon ipuno ang pagbati nga inigsoon; ug sa pagbati nga inigsoon ipuno ang gugma. (Bersikulo 5-7) Kung ihatag nato ang tanang paningkamot aron sa pagluka sa tanan nga kahakog gikan sa atong mga hunahuna ug mga kasingkasing, ug nga pagamandoan sa mga prinsipyo sa katarong nga gihisgotan ni Pedro, sigurado gayud nga atong pagahatagan ug pagtangod ang pagpahamatngon, “Unsa man nga matang sa pagkatawo ang angayan kamo,” kay mao kini ang matang sa tawo sa walay pagduhaduha nga gipangita sa Ginoo.

Dili Gayud Mahulog

Kinahanglan nga maninguha kita nga mahimong “matang sa tawo” nga gitudlo ni Pedro tungod kay kini husto nga atong pagabatonan, ug tungod kay kini mao ang kabubut-on sa Ginoo. Aduna pa gayuy dugang nga sangpotanan gikan niana nga dalan sa pagkamatinud-anon. Atong nakutlo: “Kay kon kining mga butanga inyong mabatonan ug magatubo, kini magapahilayo kaninyo sa pagkataspukan o sa pagkadili mabungahon diha sa inyong kahibalo sa atong Ginoong Hesu-Kristo. Kay bisan kinsa nga nakulangan niining mga butanga, siya buta ug igo lamang makakita sa duol ug nahikalimot nga siya nahinloan na gikan sa iyang karaan nga mga sala. Busa, mga igsoon, paningkamoti sa labi pa gayud nga masiguro ang inyong pagkatinawag ug pagkapinili, kay kon inyong himoon kini, dili gayud kamo mahulog.” —2 Pedro 1:8-10

Sa dihang si Pedro niingon nga “dili gayud kamo mahulog,” wala siya nagtudlo sa dili insakto nga tiyuriya [o pangagpas lamang], “kung makausa anaa sa grasya, anaa na gayud kanunay sa grasya.” Ang iyang gustong ipasabot tataw kaayo. Kung gamiton nato sa husto ang kahibalo nga gisangkap sa Ginoo kanato pinaagi sa Iyang Pulong sa pagpahuyon sa atong mga kaugalingon sa mga kondisyon nga nahilakip sa Iyang mga saad, magiyahan ug mapanalipdan kita Niya, ug dili gayud pagatugotan nga mahulog sa atong posisyon sa pabor diha Kaniya. Pero, kung sa laing bahin, dili kita matinud-anon diha sa Ginoo, wala gayuy kasigurohan gikan sa Iyang Pulong nga dili kita mangahulog.

“Kay kon kining mga butanga inyong mabatonan ug magatubo” —

dili lamang igo nga magahimo kita ug bugnaw nga paglimbasog aron sa pagkinabuhi sa mga kondisyon nga nahilakip sa mga saad sa Diyos. Kinahanglan nga magatubo kita sa atong mga pagbudlay. Kung atong pagabuhaton, dili kita mahimong “taspukan” o pagkadili mabungahon diha sa kahibalo sa atong Ginoong Hesu-Kristo. Ang kahibalo nga gikahatag sa atong Ginoo pinaagi sa Iyang Pulong gidisenyo aron mamunga sa mga kinabuhi sa mga sumusunod sa mga lakang ni Kristo—mga bunga sa pagkamatarong; mga bunga diha sa mga buluhaton sa pagpangalagad sa Ginoo diha sa pagsangyaw sa Maayong Balita mahitungod sa Gingharian; mga bunga sa paghunahuna sa kaayohan para sa atong mga kaigsoonan ug ang usa ka kalipay sa pagtahan sa atong mga kinabuhi alang kanila.

“Apan kadtong wala makabaton niini buta o halap”— pasabot nga, kulang siya ug espirituhanong panglantaw. Wala niya naklaro pag-aninag ang kabubut-on sa Ginoo, ug ang mga mahimayaong butang nga Iyang gisaad wala na mahilantawan pinaagi sa mata sa pagtoo. busa nawad-an sila sa ilang gahom sa pagbag-o sa kinabuhi. nagpadayon pa gayud ug pagpasabot si Pedro kabahin niini, busa kadtong mga nahiagom niini, nahikalimot nga sila nahinloan na gikan sa ilang karaan nga mga sala. Sa laing pagkasulti, nawad-an na sila ug kalabotan sa kamatuoran mahitungod sa ilang kalambigitan sa Dios, nga gikahatag pinaagi sa paghinlo kanila gikan sa sala ni Adan pinaagi kang Cristo. Unsa ba ang hinungdan? Tungod kini kay wala nila gigamit pag-ayo uban ang pagkamasingskamoton ang kahibalo sa kamatuoran diin madagayaon kaayo nga gihatag sa Langitnong Amahan kanila.

Ang Kakugi Gikinahanglan

Ang panagang batok niining alaot nga kahimtang mao ang paghimo ug makugihon nga paggamit sa kamatuoran, ug nga makanunayon nga nasayod sa atong pagkabutang sa atubangan sa Diyos pinaagi sa grasya. Nagpadayon si Pedro: “ug sa ingon niana aduna unyay madagayaong pagpahigayon alang kaninyo sa usa ka madaugong pagsulod ninyo ngadto sa walay kataposang Gingharian sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Hesu-Kristo.” (2 Pedro 1:11) “kon kining mga butanga inyong mabatonan ug magatubo,” ug kung kamo “Maningkamot gayod nga kapamatud-an ninyo ang inyong pagkatinawag ug pagkapinili”, gisulat ni Pedro, nagpaniguro kini ug madagayaong pagsulod sa Gingharian. Kung sila dili motubo, ug kung kita dili maningkamot, wala gayuy kasigurohan nga makasulod ngadto sa Gingharian.

Si Pedro naghigot sa pagpaniguro sa atong pagkatinawag ug pagkapinili. Ang atoa mao ang “hataas nga pagtawag,” usa ka

“Langitnong pagtawag.” (Filipos 3:14; Hebreo 3:1) Kini usa ka pagtawag aron mamahimong isigkamanunod uban kang Hesus sa Iyang usa ka libo ka tuig nga Gingharian, aron mabuhi ug magahari uban ni Kristo alang sa pagpanalangin sa tanang mga pamilya sa yuta pinaagi sa paghibalik kanila gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi— ngadto gayud sa kahingpitan sa tawhanong kinabuhi aron mabuhi dinhi sa yuta hangtud sa kahangturan. Unsa gayud ka dako nga kalipay nga masabtan nga kita gitawag alang niining tanan! Ang atong kahibalo mahitungod niini nga mga aspeto sa plano sa Diyos gipadayag sa Iyang Pulong. Ang mao gihapon nga Pulong ang nagpadayag nga kung kini nga pagtawag, kini nga pagdapit, mamahimong makahuloganon ug tinuod diri sa matag usa kanato, maningkamot kita nga mapaniguro kini pinaagi sa atong pagkamatinud-anon.

Wala gayu’y pangutana mahitungod sa pagkamatinud-anon sa Diyos diri kanato. Siya usa ka Diyos nga matinumanon sa Iyang saad kung diin makasalig gayud kita sa hingpit. Sa laing bahin, aduna usab kitay bahin sa kahan-ayan, ug nga kana nga bahin mao ang pagkamatinud-anon diha sa Diyos ug sa tanan nga kondisyon diin Iyang gilakip sa Iyang mga saad. Ang tanan adunay mga “kung”—”Kung inyong himoon kini”, si Pedro nag-ingon. Si Pablo nagsulat usab: “kon kita mga anak, nan, mga manunod diay kita, mga manunod sa Dios ug mga isigkamanunod uban kang Kristo, kon moantus man kita uban kaniya aron pagahimayaon usab kita uban kaniya.—Roma 8:17

Ang Atong Kasabotan sa Pagsakripisyo

Unsa gayud ka kahibulongan ang makabaton ug kahibalo mahitungod sa mga dagkong kasabotan sa Dios. Sa Iyang kasabotan uban ni Abraham, nisaad ang Dios nga panalanginan ang tanang mga pamilya sa yuta. Dinhi na usab, kini nga kahibalo gikahatag kanato alang sa usa ka talagsaon nga katuyoan. Giklaro ni Pablo nga sa dihang gihimo kini nga saad sa Dios kang Abraham, ang “kaliwat” nga iyang gipasabot mao si Kristo. (Galacia 3:16) Niini nidugang siya, “Kay ang tanan kaninyo nga gibautismohan ngadto kang Kristo gikasul-uban ug Kristo...Ug kon kamo mga iya ni Kristo, nan, kamo kaliwat ni Abraham, mga manunod sumala sa saad.”—Galacia 3:29,29

Ang pagbaton ug kasigurohan nga, kauban ni Hesus, kita mga manunod sa saad nga gihimo ngadto kang Abraham ug nga sama kang Hesus, kabahin kita sa “kaliwat” ni Abraham, maanindot gayud kaayo. Nagpasalamat kita sa Diyos tungod niini nga kahibalo ug ang kasigurohan nga gihatag niini kanato. Pero, ang katumanan niini nga

paglaom nakadepende sa atong “pagkabinautismohan diha kang Kristo,” ug sa gipasabot ni Pablo, kadtong gibautismohan ngadto kang Hesu-Cristo gibautismohan man sa Iyang kamatayon. Niingon siya: “Wala ba kamo mahibalo nga kitang tanan nga nabautismohan ngadto kang Cristo Hesus gibautismohan man ngadto sa iyang kamatayon? Busa, pinaagi sa bautismo gilubong kita uban Kaniya ngadto sa kamatayon, aron nga maingon nga si Cristo gibanhaw gikan sa mga patay pinaagi sa himaya sa Amahan, kita usab managgawi diha sa kabag-o sa kinabuhi.”—Roma 6:3,4

Ang malubong pinaagi sa pagkabinautismohan diha sa kamatayon ni Hesus nagkahulogan ug sakripisyo. Nagkahulogan ug pagtahan sa kaugalingon, ug ang adlaw-adlaw nga paglubong sa atong kabubut-on ngadto sa kabubut-on sa Langitnong Amahan. Dili kini gaan nga butang, tungod kay naglambigit kini sa paglimod sa kaugalingon, ug ang pagpas-an sa atong krus ug ang pagsunod sa atong Agalon ngadto sa pagsakripisyo nga kamatayon. Mao kini ang kondisyon kung diin makaambit kita uban ni Hesus sa dungog ug ang kalipay sa pagkahimong kaliwat ni Abraham. Kini mao ang kaliwat nga magahatag ug kahimsog ug walay kataposan nga kinabuhi alang sa tanan, sa sulod sa Kristohanong paghari sa milenyo, kinsa andam modawat sa probisyon sa langitnong grasya pinaagi kang Kristo, ug motuman sa mga balaod sa Mesiyanhon nga Ginghamarian. si Pablo nagsulat mahitungod sa atong sakripisyo, sa mao gihapon nga sulat: “Busa hangyoon ko kamo, mga igsoon, tungod sa mga kalooy sa Dios, sa pagtugyan sa inyong mga lawas ingon nga halad nga buhi, balaan, makapahimuot sa Dios, ang matuod ninyong pagsimba ug angay ihalad.” —Roma 12:1

Panag-ambit sa Halad Tungod Sa Sala

Pagkabalaan nalang gayud sa kahibalo, nga gibutyag pinaagi sa Pulong sa Diyos, nga ang mga matitud-anon nga sumusunod ni Kristo adunay pribilihiyo sa pagpakig-ambit sa “labi pang maayo nga sakripisyo” niini nga panahon sa Maayong Balita. Kini mao ang mga halad tungod sa sala nga mga sakripisyo. Si Hesus lamang ang nagahatag ug lukat diin pinaagi niini si Adan ug ang iyang tibuok kaliwatan matubos gikan sa kamatayon. Apan, ang pangsakripisyo nga buluhaton sa matuod nga kaparian, wala pa nahuman sa kalbaryo, apan nagkinahanglan sa tibuok panahon sa Maayong Balita “ang Adlaw sa pagtabon sa mga sala.” Ingon nga gipasabot ni Pablo, bulahan kita nga makatabang sa paghingpit sa wala pa matapos nga mga pag-antos ni Kristo— ang Kristo, ang ulo ug ang lawas.—Colosas 1:24

Kini nga aspeto sa plano sa Diyos gidala sa atong pagtagad diha sa ika-13 nga kapitulo sa Hebreo, Bersikulo 1-16, diin ang apostol nagkuha ug ilustrasyon gikan sa tipikal nga mga sakripisyo sa tabernakulo. Sa tipikal nga adlaw sa pagtabon-sa-sala (Levitico 16), duha ka mananap ang gihalad ingon nga halad-tungod-sa-sala— usa ka nati nga baka ug usa ka kanding. Ang tambok niini nga mga mananap ginasonog didto sa tumbaga nga halaran sa tolda nga nagpalibot sa tabernakulo. (Bersikulo 25) Mga baga sa kalayo ang gikuha gikan sa altar sa tolda ug pagadadon ngadto gayud sa mismong tabernakulo, diin ang incienso ginasablig diha kanila. Ang kahumot sa gisonog nga incienso nituhop ngadto sa Labing Balaan—”sa sulod sa tabil.” (Bersikulo 12,13) Ang dugo sa mga mananap ginadala ngadto sa labing balaang dapit [sa sulod sa tabil] ug sabligan ang halaran-sa-pagpasig-uli. (bersikulo 14,15) Sa kataposan, ang mga patay’ng lawas sa mga mananap ginadala sa gawas sa kampo sa Israel ug ginasonog.—Bersikulo 27

Niini nga tipikal nga buluhaton kung diin si Pablo nagkuha alang sa mga leksyon diha sa ika-13 nga kapitulo sa Hebreo. Nagaingon siya kanato nga, sa pagkatinuod, si Hesus nagahalad sa hingpit nga sakripisyo sa Iyang tawhanong kinabuhi, maingon nga ginahulagway pinaagi sa pagsunog sa patay’ng lawas sa nati nga baka gawas sa kampo, ug nagatambag kanato nga moduyog Kaniya niini nga sakripisyo, magaantos ug mamatay uban Kaniya. (Hebreo 13:10-13)

Kining tanan mura ug makalibog, ug makapangutana kita kon unsa man kaha kamahinungdanon kini nga kahibalo alang kanato. Pero, sa wala pa si Pablo mahuman sa iyang leksyon, naghimo siya ug praktikal ug masabtan nga pagbuhat niining tanan— usa ka butang kung diin matag usa ka anak sa Diyos makasabot. Siya nagasulat, “Busa himoon ta kanunay ang halad ngadto sa Diyos, nga mao, ang bunga sa mga ngabil nga nagaila sa iyang ngalan. Ayaw kalimot pagbuhat sa maayo ug pagtinabangay kamo kay mao kini ang mga halad nga makapahimuot sa Diyos.” (Bersikulo 15,16) Mahimong dili gyud nato makuha ang matag detalye sa mga simbolo sa sinunog nga mga mananap ug sinunog nga insenso, apan makasabot kita sa paghalad ug pagdayeg, sa pagbuhat ug maayo, ug pagtimbayaay. Mao kini ang praktikal nga leksyon alang kanato nga ginarepresentahan pinaagi niining mga sakripisyo sa tabernakulo.

Sa Galacia 6:7-10, gipadako ni Pablo ang panghunahuna mahitungod sa pagbuhat ug maayo. Atong makutlo: “Ayaw kamo palimbong; ang Dios dili mabiyabiay, kay bisan unsay igapugas sa tawo, mao usab kana ang iyang pagaanihon. Kay ang magapugas alang sa iyang kaugalingong

unod, gikan sa unod magaani siyag pagkadunot; apan ang magapugas alang sa Espiritu, gikan sa Espiritu magaani siyag kinabuhing dayon. Ug kinahanglan dili kita managkataka sa pagbuhat ug maayo, kay sa nahaigo nga panahon kita magaani, kon kita dili magakaluya. Busa, sa mabatonan ta ang kahigayonan, buhaton ta ang maayo ngadto sa tanang mga tawo, ilabi na kanila nga mga sakop sa panimalay sa pagtoo.”

Tataw kaayo gikan niini nga ang pagbuhat ug maayo alang sa tanan— ilabi na kanila nga mga sakop sa panimalay sa pagtoo— mao ang tinuod nga pagpahayag kung unsa ang kahulogan sa pagpugas diha sa espiritu. Kini, sa ato na nga nakita, mao gayud kung unsa ang kinatibuk-an sa atong sakripisyo. Mahimo nga pang-edukasyon sa masayon nga pag-ingon nga niambit kita sa mga pag-antos ni Kristo, kondili boluntaryo, ug uban ang pagpalig-on, madasigon kita sa adlaw-adlaw nga ibutang nato ang atong mga kaugalingon diha sa dalan sa pagsakripisyo, ug magpadayon niana nga dalan nga matinud-anon bisan hangtud sa kamatayon.

Nagalaom kami nga kini nga pipila ka ilustrasyon makatabang kanato sa pagtamod sa matuod nga bili sa kahibalo mahitungod sa kahibulongan nga plano sa Diyos, ug ang atong bahin kalabot niana nga plano. Tungod niini nga kahibalo nga nagiyahan kita diha sa dalan sa katarong, kay ang Iyang Pulong mao ang suga sa atong mga tiil, ug kahayag sa atong alagianan. (Salmo 119:105) Pinaagi sa pagkamatinud-anon sa mga doktrina sa Pulong makat-on kita nga makaila sa sa hingpit sa Diyos ug sa Iyang Anak. Sa atong pagkaila Kanila, ug sa pagtugyan sa atong mga kaugalingon sa pagbuhat sa Langitnong kabubut-on, mamahimo kita nga susama Kanila. Tinuod gayud, ang kahibalo mahinungdanon, apan wala kini bili alang kanila kinsa wala nigamit niini sa husto. ■